

16. mar. 1974

FAKTA

Dato:

16. mar. 1974

Sidetæl:

Notes 74 bd 1 s. 32-42

ændre en situation der
alene er et produkt af
at man er hvad man
er og ikke kan gøre
andet end at lide sig
dette efterretteligt - flyde
med strømmen - lade
ske hvad skal og må
ske.

Paris.

16-3-74.

Er Kunst en
myte?

Som udgangs punkt for
denne undersøgelse tager
vi maleri - selvom man
med lige så stor ret kunne
tage litteraturen, musikken,
teatret, filmen, dansen o.s.v.
~~som udgangs punkt~~, det vi
har brug for er et objekt
et fænomen der repræsenterer
Kunsten.

Et maleri består af et
lærred som er spændt over
en blind ramme, dette lærred
lærred på teglens ~~to~~ malerens
fureom råder der inden for
lærredets firkanter den nær

KILDER TIL DANSK KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

Strukturer - former og figurer.
Dette billede - maleri som
er resultatet af denne
betragtning, forsynes i de
fleste tilfælde med en
ramme der deler sig i to dele
hvor hver del er synligt
og afgrænset - måske blot
ledets grænser til den
væg det hænger på som
er bag ved og uden om
selve maleriet.
Dette er en næsten
~~uden~~ uden for den be-
-skrivelse af maleriet
rent faktisk tilstedevæ-
-relse - dels rent materi-
-alitet, betragtet som
sådan udsat, hvor det sig-
i ikke på de øvrige objekter

i verden.
Største delen af de objekter
der omgiver mennesket har
rent praktiske formål - er
dette i brug i den daglige
tilværelse - et maleri der
-modt har ikke anden
funktion end at hænge
på væggen og "se ud"
- den eneste af funktion del
med en vis ret kan
påberåbe sig at det
er til at se på.
Dette maleri som nu
hænger på en væg i en
rumme med sine farver
former og figurer er altså
på samme tid en påpeget
tilstedeværende realitet og
det står mod sætte - nemlig
en illusion i det dødsfarver

KILDER TIL DANSK KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

og former i sin tabulit
den ene eller anden fast,
anden ved at den ene et
billede af den og om-
-givende ydre synlige væ-
-den eller af en i andre
vi som - ~~to~~ af maleriets
eller vil være andet
end sin rent materielle
L'istede værelse det gælder
vi den ene L'istede værelse
at den ene forestillingen
af den ene eller anden
Ostags hos den der be-
-træjter det.
Tager man en kvind og
konkretiser maleriet ved
at fjerne det på kants
og hvorefter står i tilbage
med maleriets blotte ma-
-terielle eksistens: rummen
det fjerne de lærred - den
nu synlige bli med rumme
of den brug ved billedet
og vi her ved den ene
fulde klasses handling elskov
-et smil i huden for at
se på billedfladen (herre-
-det) og ser nu alene
de en velte bestanddele
materielle bestanddele som
udgør maleriet som et helt
Den ene maleriets figurative
et helt L'istede værelse er ikke
i en persons for end andre
et helt L'istede værelse eksistens.
Ruller vi nu filmen til-
-bage så den for tages
fulde klasses af maleriet
som ved trykningen udslæb
og billedet igen viser sig

KILDER TIL DANSK KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

foran os som den bemalte
-de flade kan vi dog
ikke undslippe den
kendsgerning at det sta-
-dige er sit stede i
kraft af sin materialitet.
Den flade vi ser på er
et bemalt lag og
hvad vi ser er bemalt-
-de områder dannede
~~former~~ struktur, former og
figurer af enhver slags.
Fløved er vi næst tilbage
til billedets elementære
funktion - udgangs punkt-
-et for dets fremstilling:
en funktion ~~flade~~ be-
-malt flade til at
SE på. Anden reel
funktion har maleriet
ikke og sel på denne

Synes i sig selv er alle maleri-
-er i verden ens, selv om
de ser forskellige ud.
De malerier - farverne og
de strukturer denne bemalt
afstedkommer er i sig selv
sig selv en del end den
materialitet de er opstået
af. Det er f. eks. et punkt
at det ikke på sig selv
~~den flade~~ en bestemt
rød farve er værdifuld
end en bestemt blå og
denne i sig selv værdifuld
end en grøn o. s. v.
Alle farver ~~er~~ fælles ud-
-gangs punkt er at være
maleri deres forskel
rød - gul - grøn - blå o. s. v.
er i sig selv værdifuld, men
ulene en forskel. Man

KILDER TIL DANSK KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

vil vi havde at hvilke
fjerde man vælger, hvor
på lærrets fladen man pla-
-cerer dem og hvilke ud-
-strækning af form) man
fælder dem. Vi er der
der har begrundning det
der førstes ved maler-
-kunsten. Nu tænkes der
Kunstneren en hensigt
med den måde han be-
-handler lærrets fladen på
han har visse mere eller
mindre præcise ideer om
sine valg af farver og
former, men man bør
være opmærksom på
at alle af valgte handlinger
er af størrelse - mængde
og afstand og placering
foran beskueren. Ser man
ikke den situation hvor
disse valgte handlinger har
færdigt stiel, men alene
dets resultat.
Ud fra dette samtlige resul-
-tat forventes det så at
beskrivelsen skal kunne
og handle hele det hand-
-lingsforløb som er givet
forud for og er formålet
-mængden for dette resul-
-tat.
Hvad os forestille os forestel-
-lige typer af beskrivelse.
1. Beskrivelsen som ikke
har andet forhold til
Kunst, end så sig malerens
end at han i bred et-
-mindelighed kender dette
fænomens eksistens og derfor
kun har den net så sig
vage og ufuldstændige be-
-greber og mængder om
fænomenerne. For den be-
-skriver er det maleri han

KILDER TIL DANSK KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

for dje bløkket står over for
et eksempel af alle
malerier - 5 billeder i det
hele tægt. Over for den
fjortule sum af billeder
kan det dog siges, ikke
alene i form af maleri,
men hele den strøm af
billeder, som kommer det ind-
derne frem til de gamle
rundt omkring i bevisning
med, og giver den rent
i sig selv i forskellige
grader af interesse og
forhold og m. a. s. som-
hed. Den mistede er der-
for tilstede at dette mal-
eri kan nu står over for
på en eller anden måde
fanger hans og m. a. s. som-
hed, men da han er u-
villende om malerikunsten

i sin spejlsitet, er det
sandsynligt at en maler
at hvad der har vundet
en maleri som sådan er meget
rent subjektivt, altså ikke
en modtagelse af kunstner-
ens tanke med billedet,
men derimod noget i ma-
leriet (f. eks. en farve
kan have et specielt per-
sonligt smag - som mørk-
messigt for hvidt til)
der siges for hvidt ham selv
i brønde ^{forhåbentlig} oplysning. Denne
i gang sættes her i net
at gøre med dette maleri
eventuelle kunstneriske kvali-
tet (kvalitetsmæssig vil
senere blive behandlet)
men kan finde sted over-
for et hvilket som helst
billede der har elementer

KILDER TIL DANSK KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

som specielt tiler til
denne bestuers Subjektivi-
-tet.
2. Tager man nu en be-
-svær af en kelt mønstret
bestuften ved en så kaldt
kunstkonfer (i alle mulige
-dags specialst som kunst
-historier - historier a.s.v.)
en bestuer der har set
mange malerier ved forskellige
besøg på museer og udstil-
-linger, som læser bøger
tilskrifter og høre på
-drag om malerkunst
hvord sagt en bestuer
med en ret om fulde
billeder om beprøvet maler-
kunst.
I reuditekn ser denne be-
-svær ikke om det g mæ

end den formerte om
maler kunst er i denne,
man i kraft af sin liden
g der for sin vel fundre-
-de beprøvet dan nelse i den
-for om ru det maler kunst
bevege hans beprøvetinger
om hvad han så sig
et stykke ud over det
rent subjektive. Han i
fulde ~~tritte~~ maleriet;
forhold til andre malerier;
kunstneren i forhold til
andre kunstnere, og dem
bøger i forhold til kunst-
-historien, i forhold til
den aktuelle kunstsitua-
-tion o.s.v. hvord sagt
han kan der spilletes resten.
For den første beprøvet
etvis stogede det på oplydende
maleri ikke stort brødes

KILDER TIL DANSK KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

end alle andre billeder
han kommer i betragtning
med, fordi han uden de
reference nummer som be-
skuer nr 2 er, be-
sidtelse af ikke er sig-
nificerende mellem billed-
der bevidst, ud over den
rent, intuitive skabelse
af skønhed og dæmning af
mest sandsynlighed.
Forskellen mellem de to
beskuer ligger i at den
første kun ser visse billeder
instinktivt massigt og ide-
tisk, i forhold til
sine rent subjektive be-
hov, hvorimod den anden
optræder med et kunst-
begreb, for ham er der
forskul på billeder, nogle
er kunst og andre er
ikke kunst.
Kunsthistorikeren er at de
to beskueres ser på det
samme billede med for-
skellige reaktioner - det
kan derfor, ikke være
de malerens subjektive
opfattelse af billedet, der
ligger i den der skaber
begrebets forskellige hos
de to beskuer - det er
ikke hvad kunstneren
har "ment" de dechiffre-
men ~~hvad~~ ~~st~~ hvad
de selv ser - hvem de
selv er - hvad de ved
eller, ikke ved der skaber
de forskellige om hvad
de ser, i hver af dem.
Den, lige nu, i impressionis-
mens dage og til vor
tid, betydningsfulde historie
om ~~et~~ maleriet udført

KILDER TIL DANSK KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

enten af en viffende esel-
hale, en silt vorn, krokanj
eller af en abe og derpaa
indsende til en offentlig
udstilling ~~gode~~ og ud-
stillet og af kritici og
publikum godt taget som
et kunstværk - indtil
afsløringens time er
i lobe sa banal som
man gerne vil gøre
den til. Om i lobe an-
der har disse talrige
indgaver af den re hi-
storie den pointe at
den fejle og gøre at det
er begrebet den nelson-
stillingen om kunstens
skub. Kunstens og ikke
dens rent materielle til-
stedeværelse.

Hvis man, med et kraftigt
opbrud af fantasi, prøver
at føre lobe sig den idag
helt uimåelige pante af
den prøveløvedes kunst-
malerier - uden den blev
helt distinkt, stærkt,
indstillet på galanteri, mi-
ser - uden den i nogle
levens af kunstgale de-
idag om giver den kunstne-
riske als kintet. Fjævel
man den re blevrende
formet by lyse rede kunst
af ~~den~~ gele for at
se hvad den støjede
ville man finde selve
kunstens som en lille
runden væn i inde i
midten, som det var i lobe
var udeglid he den ved sette
tegnene i. Og den er kun-
stens myte og uden den

KILDER TIL DANSK KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

- me eksisterer kunsten ikke.
- men vil mange selvfølge-
-lyt hvem me reviderede med
helt verdens kunsten historie
under armen (Matraux,
i museerne museum) og psy-
hid og tid på de mange
iller skrevde sider og med
hvil rest er lettere at kon-
-sten altid har eksiste-
-ret lige fra hele beboeres
tæt til klippe væg be-
-st. m. gr.

Det er ikke alene en
myte, men en ledet
lign skaber af og hellet
i live af selv som me
kunsthistorie som man
kom reviderede med.
Fors på og med den

europæiske renaissance og
- står begrebet kunst
født af renaissance som
- fundets, individualistiske
karakteristiske struktur.
- det der for dette dets -
- punkt verden over og
inden for de forskellige
kulturer fra billeder
billeder, skulpturer, litera-
-tur, musik, teater og dans
og arkitektur er der in-
- det men ikke der kun-
- bevirke - men at kunst-
- begrebet som vi kender
det i dag i de færdige
er en kendsgerning.
Fors - kunst - i dag be-
- holder en specialiseret
u til hilet inden direkte
forbindelse med andre
men ne skaber alle hilet.

KILDER TIL DANSK KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

Det kan ikke være ander-
ledes i et samfund
hvis grundlag er baseret
på alle enkelte individers
aggressive konkurrence men-
-talitet, et samfund
der som eneste formål
har penge. I dette sam-
fund hids måtte vi
- en hver er sig selv næst
- den ens del den andens
lyst - er kunsten ikke
det eneste om røde der
er specialiseret - alle er
specialiseret. Det er et
samfund bestående af
individer der bevidst
er top i den på et meget
begrænset område, men
uden for dette er total
individuele ja næsten
i det fer. Denne kombina-

- tion af top i den og i den
- hed er helt i sam-
fundets interesse uden
denne kombination
ville det bryde sammen
- uden den stille linie
~~med~~ mellem nogen
der ved og andre der
ikke ved, som kombi-
- nation gør permanent
ville meget ~~af~~ ~~ikke~~
status også, ikke kunne
opret holdes.
Kunsten i dag er derfor
med til at holde dette
myst apparat i live, der
- for er det i dag frivilligt
nødvendigt at undersø-
- ge hvad kunsten my-
- ser om den består af.

